

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา ไม่ปรากฏพบว่ากฎหมายวิธีพิจารณาคดีไม่มีข้อยุ่งยากของไทย เป็นวิธีพิจารณาที่พัฒนาขึ้นมาจากกฎหมายไทยโดยแท้จริง หรือรับเอาหลักกฎหมายมาจากประเทศใด แต่จากการศึกษาพบว่าสำหรับประเทศไทย น่าจะเอาหลักกฎหมายแนวคิดเรื่องการพิจารณาพิพากษาคดีโดยรวบรัด (summary judgment) ของประเทศอังกฤษ ดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 และต่อมาได้มีการบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 196 แต่ถ้าพิจารณาถึงบทบัญญัติกฎหมายตั้งแต่ปี พ.ศ.2478 จนถึงพ.ศ.2551 ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ได้มีการแก้ไขกฎหมายในส่วนคดีไม่มีข้อยุ่งยากมาหลายครั้ง การแก้ไขแต่ละครั้งจะมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กระบวนการพิจารณาคดีและการบังคับคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็วเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคแต่ละสมัย และเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ทั้งนี้หากมีการพิจารณาคดีที่ใช้เวลายาวนานเท่าใด ความยุติธรรมย่อมสูญหายไปมากเท่านั้น ดังสุภาษิตที่ว่า “ความล่าช้าคือการปฏิเสธความยุติธรรม” (justice delayed is justice denied) และจุดมุ่งหมายหลักของกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่มีขึ้นก็เพื่อเป็นเครื่องมือใช้ในการเยียวยาความเสียหาย หรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการที่เอกชนมีความสัมพันธ์กันทางแพ่ง สิ่งที่คุณค่าความคาดหวังเป็นอย่างไรที่จะได้รับการกระบวนการยุติธรรม คือ ความสะดวก รวดเร็ว ประหยัด และเป็นธรรม

จากการพิจารณาคดีที่ล่าช้า ประเทศไทยและอีกหลายประเทศได้คิดค้น หรือกำหนดกระบวนการพิจารณาคดีแบบต่างๆ เพื่อให้กระบวนการพิจารณาคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว (speeding trial) ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการพิจารณาคดีมิโนสแอร่ กระบวนการพิจารณาคดีไม่มีข้อยุ่งยาก การพิจารณาโดยขาดนัด การวินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมาย หรือการจำกัดสิทธิการอุทธรณ์ ฎีกา ซึ่งในระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ ได้มีการแก้ปัญหาล่าช้าของการพิจารณาคดี คือ พิจารณาพิพากษาคดีโดยรวบรัด (summary judgment) ประเทศอังกฤษเป็นประเทศต้นแบบที่นำมาใช้ และแพร่หลายเข้าไปในสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่นๆ และแต่ละประเทศก็จะบัญญัติรายละเอียดของกระบวนการพิจารณาคดีนี้แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของแต่ละประเทศ สำหรับในระบบคอมมอนลอว์ จะดำเนินกระบวนการพิจารณาในลักษณะ

เจาะเบื้องหลังคำคู่ความ (go behind the pleading) ว่าเป็นคดีที่มีข้อต่อสู้หรือประเด็นข้อต่อสู้ที่แท้จริงที่จะต่อสู้คดี ซึ่งสมควรจะเข้าสู่การสืบพยานหรือไม่ ทั้งนี้เพราะกฎหมายมีวัตถุประสงค์เพื่อขจัดกระบวนการพิจารณาที่ไม่จำเป็นออกไป (to avoid useless trial) ซึ่งในประเทศอังกฤษจะให้สิทธิแก่โจทก์ที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาพิพากษาคดีโดยรวบรัดได้ หากปรากฏว่าจำเลยไม่มีข้อต่อสู้ที่แท้จริงที่จะต่อสู้คดีโจทก์ได้ (on the basis that the defendant has no arguable defence to the claim) ในขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ให้สิทธิแก่คู่ความทั้งสองฝ่ายสามารถยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาพิพากษาคดีโดยรวบรัดหากปรากฏว่าคดีนั้นไม่มีประเด็นที่แท้จริงในข้อเท็จจริงที่เป็นสาระสำคัญของคดี (no genuine issue of material fact) ซึ่งหลักการของทั้งสองประเทศดังกล่าว หากปรากฏข้อเท็จจริงตามแนวทางใดส่วนว่าเป็นไปตามที่กล่าวอ้าง ศาลย่อมพิจารณาพิพากษาคดีโดยรวบรัดได้ ในประเทศอังกฤษหากศาลใดส่วนได้ข้อเท็จจริงแล้วพิจารณาได้ความว่าคดีสามารถพิจารณาพิพากษาคดีโดยรวบรัดได้ ศาลก็จะตัดสินคดีในวันนั้น โดยไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการในชั้นสืบพยานเต็มรูปแบบ แต่ในสำหรับประเทศสหรัฐอเมริกาจะแตกต่างไปจากประเทศอังกฤษ โดยศาลจะไต่สวนข้อเท็จจริง จากนั้นถ้าหากศาลเห็นว่าคดีสามารถพิจารณาพิพากษาคดีโดยรวบรัดได้ ก็จะนำประเด็นปัญหาข้อเท็จจริงที่เป็นสาระสำคัญเข้าสู่กระบวนการในชั้นสืบพยานโดยให้ลูกขุนเป็นผู้ตัดสิน ส่วนประเด็นที่ไม่เป็นสาระสำคัญ หรือพยานฟุ่มเฟือย ศาลจะเป็นผู้ตัดสินที่ไม่นำเข้าสู่กระบวนการในชั้นสืบพยาน ซึ่งจะแตกต่างกับประเทศอังกฤษอย่างเห็นได้ชัด

สำหรับในระบบซีวิลลอว์ ผู้เขียนได้ศึกษาของประเทศฝรั่งเศสและประเทศญี่ปุ่น โดยจุดเด่นของการดำเนินคดีของทั้ง 2 ประเทศนี้คือ ในการดำเนินคดีดังกล่าวจะมีการกำหนดกฎเกณฑ์ วิธีมาตรการพิเศษที่แตกต่างไปจากกฎเกณฑ์ทั่วไปของวิธีพิจารณา โดยมุ่งหมายเพื่อความสะดวกรวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย และมีกระบวนการที่มีลำดับขั้นตอนกระชับและยืดหยุ่น มีระยะเวลาในการดำเนินกระบวนการที่แน่นอนและรวดเร็ว ในประเทศฝรั่งเศสจะใช้กระบวนการพิจารณาแบบทวงถาม (dunning procedure) ส่วนประเทศญี่ปุ่น การดำเนินคดีทางแพ่งสำหรับคดีเล็กน้อย ซึ่งกระทำใน summary court โดยใช้วิธีพิจารณาใน summary court ซึ่งจะมีส่วนประกอบ 4 ส่วน ดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในบทที่ 4 ในระบบการดำเนินคดีเล็กน้อยโดยรวบรัดในประเทศญี่ปุ่น ซึ่ง summary court ได้นำหลักการใกล้เคียงประนีประนอมยอมความก่อนเริ่มคดีและการไกล่เกลี่ยมาใช้ร่วมกับวิธีพิจารณาพิเศษนี้อีกด้วย ซึ่งจะคล้ายกับกฎหมายวิธีพิจารณาวิสามัญในศาลชั้นต้นของไทย ที่ศาลจะต้องทำการไกล่เกลี่ยก่อนดำเนินการพิจารณาตัดสินคดี

สำหรับประเทศไทยก็รับเอาหลักการของระบบคอมมอนลอว์และระบบซีวิลลอว์ มาปรับใช้ผสมกัน ปราบปรามกระบวนพิจารณาคดีไม่มีข้อยุ่งยาก มาตรา 196 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งถือว่าเป็นวิธีพิจารณาความที่บัญญัติขึ้นเพื่อขจัดปัญหาความล่าช้าในการดำเนินคดี และมุ่งหมายให้การดำเนินคดีเป็นไปอย่างรวดเร็วและรวบรัด อันเนื่องมาจากความชัดเจนและแน่นอนของพยานหลักฐานยากที่จำเลยจะต่อสู้คดีโจทก์ได้ โดยลักษณะคดีไม่มีข้อยุ่งยากเป็นคดีสามัญที่โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยชำระเงินจำนวนแน่นอนตามมูลหนี้ โดยแบ่งประเภทคดีได้ดังนี้

(1) เป็นคดีซึ่งโจทก์ฟ้องขอให้ชำระเงินจำนวนแน่นอนตามตัวเงินซึ่งรับรอง หรือการชำระเงินตามตัวเงินนั้นได้ถูกปฏิเสธ

(2) เป็นคดีซึ่งโจทก์ฟ้องให้ชำระเงิน จำนวนแน่นอนตามสัญญาเป็นหนังสือซึ่งปรากฏในเบื้องต้นว่าเป็นสัญญาอันแท้จริงมีความสมบูรณ์และบังคับได้ตามกฎหมาย

แม้ลักษณะคดีไม่มีข้อยุ่งยากหรือการดำเนินคดีเล็กน้อย ที่เรียกกันนั้นจะแตกต่างกันออกไปตามกฎหมายของแต่ละประเทศ แต่ในความแตกต่างดังกล่าวก็มีลักษณะร่วมที่เหมือนกัน อันแสดงถึงลักษณะของคดีไม่มีข้อยุ่งยาก คือคดีไม่มีข้อยุ่งยากนั้นเป็นคดีที่ไม่มีประเด็นที่เป็นสาระหรือประเด็นพิพาทที่แท้จริง อันควรแก่การพิจารณาตามรูปแบบปกติ จึงเป็นการไม่สมควรที่จะปล่อยให้คดีต้องเสียเวลาพิจารณาเนิ่นนานออกไป กฎหมายจึงกำหนดรูปแบบพิจารณาพิเศษเพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีโดยรวบรัดและรวดเร็วกว่าคดีสามัญทั่วไป

นอกจากนี้ในส่วนของวิธีพิจารณาช่วงระยะเวลาการพิจารณา หรือเอกสารที่จะใช้อ้างอิงเพื่อประกอบการพิจารณาดังกล่าวจะแตกต่างกันไปแต่โดยหลัก การพิจารณาว่าคดีใดจะเป็นคดีไม่มีข้อยุ่งยากหรือไม่ จะพิจารณาจากคดีดังกล่าวมีมูลหรือไม่ ซึ่งกฎหมายไทยการพิจารณาว่าคดีใดเป็นคดีที่มีมูล ในเบื้องต้นศาลจะพิจารณาจากคำฟ้อง และเอกสารท้ายคำฟ้องของโจทก์ก่อน ซึ่งตรงนี้ก็ปัญหาในการใช้ดุลพินิจกำหนดประเภทหรือลักษณะคดีที่จะเข้าสู่ระบบการพิจารณาคดีไม่มีข้อยุ่งยาก เพราะบางทีโจทก์อาจจะนำคำฟ้องที่ไม่เป็นความจริง หรือโจทก์เรียกร้องจำนวนหนี้ที่สูงกว่าความเป็นจริงมาเสนอเพื่อให้ศาลพิจารณาพิพากษาคดี

ตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ในส่วนคดีมโนสารและคดีไม่มีข้อยุ่งยาก (ฉบับที่ 17) พ.ศ.2542 และ (ฉบับที่ 24) พ.ศ.2551 ได้เน้นให้กระบวนวิธีพิจารณาคดีทั้งสองประเภทนี้ เป็นกระบวนการที่เน้นการไต่ถามเป็นสำคัญ มุ่งหมายให้คู่ความตกลงกันก่อนที่จะเริ่มกระบวนพิจารณา และหากไม่สามารถเจรจาตกลงด้วยการไต่ถามได้ กฎหมายก็ให้นำเอากระบวนพิจารณาคดีที่เรียบง่าย ไม่เป็นทางการมาดำเนิน

กระบวนการพิจารณาและเพื่อให้ผลประโยชน์ของคู่ความทั้ง 2 ฝ่าย เสร็จสิ้นอย่างรวดเร็ว กฎหมายได้เพิ่มบทบาทอำนาจและหน้าที่ใหม่ให้แก่ศาล เพื่อให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย อย่างคร่ำครวญดังต่อไปนี้

(1) กฎหมายกำหนดให้ศาลต้องใช้วิธีพิจารณาคดีมโนสำนึกและคดีไม่มีข้อยุ่งยากอย่างเคร่งครัด

(2) กฎหมายกำหนดให้ศาลต้องไกล่เกลี่ยให้คู่ความตกลงประนีประนอมยอมความกันก่อน ถ้าตกลงกันไม่ได้จึงจะดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีต่อไป

(3) กฎหมายกำหนดให้ศาลมีอำนาจและบทบาทในการค้นหาข้อเท็จจริงและเร่งรัดคดีได้มากกว่าระบบวิธีพิจารณาคดีสามัญ

(4) กฎหมายกำหนดให้ศาลสามารถเรียกพยานหลักฐานมาสืบได้ตามที่เห็นสมควรเหมือนระบบไต่สวน (Inquisitorial System)

และเนื่องจากการพิจารณาคดีไม่มีข้อยุ่งยากจะอาศัยวิธีพิจารณาคดีมโนสำนึกเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะมีวิธีพิจารณาคดีที่แตกต่างจากวิธีพิจารณาคดีสามัญอยู่หลายประการ อีกทั้งกฎหมายได้ให้อำนาจและหน้าที่รวมทั้งดุลพินิจแก่ศาล ซึ่งเป็นการเปิดช่องของกฎหมายให้ศาลได้เข้ามามีบทบาทในการพิจารณาและตัดสินคดีมากยิ่งขึ้น ย่อมอาจก่อให้เกิดปัญหาแก่ศาลและคู่ความหรือทนายความอันเนื่องมาจากความสับสนในความแตกต่างของวิธีพิจารณา ซึ่งการให้ดุลพินิจแก่ศาลนี้เป็นการยากที่จะกำหนดหรือควบคุมด้วยกฎเกณฑ์ที่ตายตัวได้อย่างชัดเจน อีกทั้งบทบาทและหน้าที่ใหม่ของศาลบางประการเป็นเรื่องใหม่สำหรับศาลและนักกฎหมาย เช่นอำนาจการไกล่เกลี่ย อำนาจในการเรียกพยานหลักฐานมาสืบได้เองตามที่เห็นสมควร ซึ่งอำนาจที่ให้แก่ศาลประเภทนี้จะเป็นระบบไต่สวน (Inquisitorial System) ซึ่งแตกต่างจากระบบของศาลไทย ที่ยึดติดกับระบบกล่าวหา (Accusatorial System) ที่ปล่อยให้เป็นที่ของคู่ความในการนำสืบและหาพยานหลักฐานมาสืบพิสูจน์หรือหักล้างกันเอง จึงทำให้การใช้อำนาจดังกล่าวของศาลจึงมีความเสี่ยงต่อข้อครหาในเรื่องการวางตัวไม่เป็นกลางของศาลได้ นอกจากนี้ผู้พิพากษาบางท่านอาจจะขาดประสบการณ์และความชำนาญในเรื่องของการสืบข้อเท็จจริงเองตามระบบไต่สวน ซึ่งไม่เหมือนกับผู้พิพากษาในศาลชั้นอุทธรณ์ที่มีประสบการณ์และความชำนาญในการสืบข้อเท็จจริง ทำให้ผู้พิพากษาหลีกเลี่ยงที่จะไม่ดำเนินการ ท้ายสุดจะทำให้ไม่สามารถบรรลุถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายวิธีพิจารณาคดีไม่มีข้อยุ่งยาก

ซึ่งจากการศึกษา ผู้เขียนมีความเห็นว่าในระบบไต่สวนโดยเฉพาะการที่ให้ศาลค้นหาข้อเท็จจริงในคดีไม่มีข้อยุ่งยากนั้น ไม่ประสบความสำเร็จมีปัญหาและอุปสรรคในการได้มาซึ่ง

ข้อเท็จจริงของคดี เนื่องจากมาตรา 193 จัตวา ได้บัญญัติหลักการไว้กว้างๆ ดังที่ผู้เขียนวิเคราะห์ในข้างต้น ซึ่งเรื่องนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคน พ.ศ.2551 ซึ่งมีลักษณะการพิจารณาคดีที่คล้ายคลึงเช่นกัน โดยเป็นระบบไต่สวนโดยเน้นความกระชับรวดเร็ว เรียบง่าย ไม่มีพิธีการที่ซับซ้อน และประหยัดค่าใช้จ่ายเช่นกันซึ่งเหมือนกับคดีไม่มีข้อยุ่งยาก พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคน พ.ศ.2551 ได้ให้อำนาจผู้พิพากษาใช้วิธีการแสวงหาข้อเท็จจริงได้หลายวิธี ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในแต่ละคดีว่ามีความยุ่งยากซับซ้อนเพียงใด นอกจากนี้เพื่อให้ศาลสามารถทำหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยังได้กำหนดให้มีเจ้าพนักงานคดีเป็นบุคคลที่ช่วยตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานที่จำเป็นแล้วรายงานให้ศาลทราบถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่ง หากเปรียบเทียบกับคดีไม่มีข้อยุ่งยากจะพบว่าการค้นหาความจริงของศาลไม่ได้เอื้ออำนวยให้ศาลสามารถทำหน้าที่ดังกล่าวได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพที่เพียงพอ ทั้งนี้เพราะคดีไม่มีข้อยุ่งยากมิได้มีการตรวจสอบขององค์กรหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายใดมาก่อนเลย ซึ่งไม่เหมือนกับคดีอาญาที่มืองค์กรของรัฐคอยตรวจสอบช่วยเหลือ

ทั้งในเรื่องการอุทธรณ์ ฎีกา ในคดีไม่มีข้อยุ่งยากก็ยังใช้ระบบการอุทธรณ์ ฎีกาของวิธีพิจารณาคดีสามัญมาใช้บังคับทำให้มีความล่าช้าไม่สามารถคำนวณระยะเวลาในการพิจารณาคดีได้ ซึ่งก็ต่างกับอุทธรณ์ ฎีกาของคดีผู้บริโภคน ที่มีกรอบกำหนดระยะเวลาพิจารณาคดีที่ชัดเจน

และในส่วนคำพิพากษาคดีไม่มีข้อยุ่งยากที่ผู้เขียนเสนอให้มีการพิจารณาอย่างรวดเร็วในศาลสูงซึ่งได้กล่าวไว้ในบทวิเคราะห์นั้น ผู้เขียนเห็นว่าไม่ว่าคำพิพากษาคดีไม่มีข้อยุ่งยากหรือคำพิพากษาทั่วไปในแต่ละคดีจะไม่มีคำพิพากษาอย่างปราศจากกฎเกณฑ์ เพราะกว่าที่ศาลจะวินิจฉัยคดีได้แต่ละคดีจะต้องมีการผ่านการกลั่นกรองและพิจารณาโดยสมเหตุสมผลทางกฎหมายต้องมีการผ่านขั้นตอนกระบวนการงานพิจารณาเงื่อนไขต่างๆ ท้ายที่สุดเมื่อศาลตัดสินมีคำพิพากษา จะทำให้คำพิพากษานั้นจะมีคุณค่าอยู่ในตัวและมีความเป็นธรรม

ดังนั้นผู้เขียนขอให้ข้อเสนอแนะทางแก้ไขเพื่อให้คดีไม่มีข้อยุ่งยากมีการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีให้มีประสิทธิภาพกว่าเดิมดังนี้

1. ในกระบวนการวิธีพิจารณาคดีไม่มีข้อยุ่งยากที่กำหนดหลักการสำคัญให้เป็นกระบวนการพิจารณาที่เรียบง่าย ไม่เป็นทางการ กระชับรวดเร็ว ประหยัด และให้ศาลมีบทบาทในการแสวงหาข้อเท็จจริง ซึ่งให้ความแตกต่างไปจากวิธีพิจารณาคดีสามัญอย่างสิ้นเชิง ทั้งนี้เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ศาลน่าจะมียระบบงานตุลาการเพื่อคดีพิเศษนี้โดยเฉพาะ เช่น ในศาลจัดให้มีแผนกคดีไม่มีข้อยุ่งยากขึ้นมาพิจารณาคดีพิเศษประเภทนี้ และต้องมีระบบ

ตุรการคดีหรือบุคลากรเฉพาะคดีพิเศษนี้มารองรับ เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการอย่างเต็มที่ ผู้เขียนเห็นว่าอาจนำแนวทางการปฏิบัติของพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 ในเรื่องผู้ช่วยเหลือศาล(เจ้าพนักงานคดี) มาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติ

2. การปรับเปลี่ยนบทบาทศาลในการดำเนินคดีในสาระและคดีไม่มีข้อยุ่งยาก โดยควรมีการคัดเลือกผู้พิพากษาและบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญในระบบไต่สวน (Inquisitorial System) ในศาลชำนาญพิเศษอื่นๆ มาหมุนเวียนเป็นผู้พิพากษาในศาลยุติธรรม และเพื่อฝึกสอนทักษะให้แก่ผู้พิพากษาที่ประจำในศาลชั้นต้นนั้น นอกจากนี้ควรมีการปรับเปลี่ยนแนวทางการทดสอบคัดเลือกการสอบเข้ารับราชการเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษา โดยควรมีการทดสอบข้อสอบในเชิงวิเคราะห์ข้อเท็จจริงในเชิงตรรกศาสตร์ควบคู่กับการทดสอบข้อกฎหมายด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ช่วยผู้พิพากษาที่ต่อไปจะเป็นผู้พิพากษาอย่างเต็มตัว มีแนวคิดที่จะวิเคราะห์ข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุและผลได้ดี

3. ศาลควรวางแนวทางหรือกำหนดบรรทัดฐานในการใช้ดุลพินิจของศาลในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีไม่มีข้อยุ่งยาก โดยเริ่มตั้งแต่การออกกฎระเบียบว่าคดีประเภทใดที่เข้าหลักเกณฑ์คดีไม่มีข้อยุ่งยากและเชื่อมโยงไปถึงการวางกรอบจำนวนทุนทรัพย์ว่าไม่เกินจำนวนเท่าใด ให้เป็นคดีไม่มีข้อยุ่งยาก ดังเช่น ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ และศาลแพ่ง ที่ได้มีการออกประกาศภายในเรื่องข้อกำหนดในการปฏิบัติสำหรับคดีไม่มีข้อยุ่งยาก เพื่อเป็นการกำหนดประเภทคดีที่จะนำกระบวนการพิจารณาคดีไม่มีข้อยุ่งยากมาบังคับใช้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่ายที่สามารถคำนวณระยะเวลาในการพิจารณาคดี และเป็นบรรทัดฐานที่ดีเพื่อให้ผู้พิพากษาสามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาคำฟ้องในเบื้องต้นว่าจะนำกระบวนการพิจารณาคดีสามัญหรือคดีไม่มีข้อยุ่งยากมาใช้บังคับ

4. ควรนำเอาหลักเกณฑ์ มาตรา 196 ที่บัญญัติในสมัยเริ่มแรกในเรื่องการสาบานตัวว่าคำฟ้องที่โจทก์ฟ้องเป็นเรื่องจริงมาบังคับใช้อีกครั้ง ให้เหมือนกับประเทศอังกฤษที่โจทก์จะต้องยื่นคำขอภายใต้คำสาบานต่อศาลว่าข้อเท็จจริงที่โจทก์นำเสนอต่อศาลเป็นของจริงและเพื่อเป็นมาตรการป้องกันโจทก์ไม่เอาความจริงมาฟ้องต่อศาลทางหนึ่ง เพราะในเรื่องการสาบานตัวนี้จะเป็นการบังคับให้โจทก์ต้องเปิดเผยพยานหลักฐานของตนทั้งหมดและให้ความมั่นใจต่อศาลก่อนการพิจารณาพิพากษาคดีว่าจำเลยไม่มีข้อต่อสู้ใดๆ ซึ่งการสาบานตัวเป็นจิตวิทยาอย่างหนึ่งที่จะทำให้โจทก์ไม่กล้าพูดเรื่องที่ไม่จริงและแสดงถึงความจริงใจในการฟ้องคดีอย่างหนึ่ง ซึ่งศาลไทยน่าจะนำขั้นตอนในส่วนนี้กลับมาใช้บังคับอีกครั้ง